

Alkotmánybíróság

Ügyszám: IV/290-1/2019.

1015 Budapest
Donáti u. 35-45.**Dr. Bitskey Botond**
főtitkár

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV/290-2/2019	
Érkezett: 2019 MÁRC 11.	
Példány: 1	Kezelőiroda:
Melléklet: 0 db	ju

Tisztelt Alkotmánybíróság, Tisztelt Főtitkár Úr!

Fenti számon előterjesztett alkotmányjog panasz indítványom kapcsán Főtitkár Úr 2019. február 18. napjával keltezetten tájékoztatás megnevezésű, tartalmát tekintve hiánypótlásra való felhívásában foglaltaknak – amelyet 2019. február 22. napján vettem kézhez, – a törvényes határidőn belül az alábbiak szerint teszek eleget:

Álláspontom szerint indítványom petituma határozott („kifejezett”) kérelmet tartalmaz a bírói döntés, döntések megsemmisítésére, illetve az Alkotmánybíróság döntésének tartalmára:

„Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, állapítsa meg a **Zalaegerszegi Törvényszék mint másodfokú bíróság 3.Pf.21.495/2016/3. számú jogerős ítéletének**, valamint a **Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.III.22.090/2017/4. számú ítéletének** alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 43. §-ának megfelelően semmisítse meg azokat, mivel sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében, a C) cikk (1) bekezdésében, a XV. cikk (2) bekezdésében, a XXIV. cikk (1) bekezdésében, a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésében, és a 28. cikkében foglaltakat.”

Megjelöltem továbbá az Abtv. 51. § (1) bekezdés és 52. § (1b) bekezdés a) pontját mint az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést és az Abtv. 27. §-ában foglalt alkotmányjogi panasz hatáskörben (valódi panasz) kértem a Tisztelt Alkotmánybíróság eljárását.

Kérelmem indokoltsága. Fenti számon előterjesztett alkotmányjogi panasz indítványom egyértelműen megjelöli azt az alaptörvényi, illetve törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá amely a jogosultságomat megalapozza,

tartalmazza az eljárás megindításának indokait, az Alaptörvényben biztosított jogaim sérelmének lényegét, az Alkotmánybíróság által vizsgálendő bírói döntéseket, az Alaptörvény, illetve a nemzetközi szerződés megsértett rendelkezéseit, részletes indokolást arra nézve, hogy a bírói döntések miért ellentétesek az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével vagy a nemzetközi szerződéssel, továbbá a kifejezett kérelmet a bírói döntések megsemmisítésére, illetve az Alkotmánybíróság döntésének tartalmára (alaptörvény-ellenesség megállapítása).

Mindezekon felül határozottan meg kívánom jelölni az Abtv. 51. § (1) bekezdés és 52. § (1b) bekezdés a) pontját mint az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést és az Abtv. 27. §-ában foglalt alkotmányjogi panasz hatáskörben (valódi panasz) kérem a Tisztelt Alkotmánybíróság eljárását.

„(...) Az Alkotmánybíróság az Abtv. indokolásában már megállapította azt, hogy „[a]z Alaptörvény és az Abtv. valamennyi bírói döntést illetően lehetővé teszi alkotmányjogi panasz benyújtását. (...)”¹

Az Abtv. 27. §-val kapcsolatos fehérvás: „(...) Az Abtv. 27. §-a alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. (...) Az Abtv. 27. § szerint alkotmányjogi panaszt az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet terjeszthet elő, ha az ügy érdemében hozott döntés folytán az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be. (...)”²

Egyedi ügyben érintett természetes személy vagyok, az alkotmányjogi panasszal támadott határozatok olyan ügyben születtek, amelyekben felperesként szerepeltem. Az eljárás a kereseti kérelmemet részben elutasító, jogerős határozattal (ítélettel) zárult. Jogorvoslati lehetőségeimet már kimerítettem, további jogorvoslati lehetőség nincs számomra biztosítva, a panaszt az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül nyújtottam be írásban. Alapjogsérelmem személyes és közvetlen, tényleges és aktuális érintettségem okán következett be.

Indítványomban a hivatkozott ügyszám szerint pontosan megjelölt bírói döntések alaptörvény-ellenességének megállapítása miatt kezdeményeztem az Alkotmánybíróság eljárását. Megneveztem, hogy a kifogásolt bírói döntések mely Alaptörvényben biztosított jogaimat sértik, illetőleg részletesen indokoltam a kifogásolt bírói döntések, alaptörvény-ellenességének okait. Az alkotmányjogi panasz indítványom kifejezetten megjelöli a **tisztességes tárgyaláshoz (eljáráshoz), jogbiztonsághoz és a hatékony jogorvoslathoz** fűződő, nevesített alkotmányos jogaim sérelmét,

1 28/2015. (IX. 24.) AB határozat

2 24/2015. (VII. 7.) AB határozat

ennek okait, mindezeken felül az alkotmányjogi panasz határozott kérelmet tartalmaz a döntések megsemmisítésére is. Véleményem szerint az alkotmánybíróági eljárás valamennyi feltételének fennállását igazoltam.

A másodfokú és a kúriai határozat, illetőleg a lefolytatott polgári peres eljárás az Alaptörvény XV. cikkben foglalt **esélyegyenlőség**, valamint XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított **tisztességes eljáráshoz való jogomat** sértette, mely jogsérelem részben magába foglalja a XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított **hatékony jogorvoslathoz való jogot** is.

Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése által deklarált jogállamiságból fakadó **jogbiztonság** követelménye is sérült az általam előadottak alapján.

Tisztességes eljárás követelménye. A tisztességes eljárás követelménye „(...) olyan alkotmányos alapjogot jelent, amely egy komplex követelményrendszert testesít meg. Ebből fakadóan ezen követelmények teljesítése egy olyan minőséget jelent, amelyet csak az eljárás egészének a figyelembe vételével ítéldhetünk meg. A tisztességes eljárás kereteit tehát garanciák sokasága tölti ki, fogalma nem képez egy zárt rendszert, jogi és nem jogi elemeket egyaránt tartalmaz. Olyan abszolút jog, amellyel szemben más mérlegelhető jog nem létezik, hiszen már maga is mérlegelés eredménye; ez a rendelkezés azonban nem zárja ki azt, hogy egyes részelemei korlátozhatóak legyenek. A tisztességes eljárásjogot olyan emberi jogként indokolt felfogni, amelyet akkor lehet igénybe venni, amikor az egyén egy meghatározott speciális helyzetbe kerül. (...) A tisztességes eljáráshoz való jog követelménye olyan jogalkalmazói eljárást foglal magában, amely a jogállam értékrendjének megfelelő, a demokratikus alkotmányfejlődés során kikristályosodott alapelvek és szabályok alapján zajlik. Minden eljárásra vonatkozik, amely az állam jogalkalmazói tevékenységével kapcsolatos. (...)”³

„(...) A tisztességes eljáráshoz való jogot több jelentős nemzetközi emberi jogi egyezmény is deklarálja. Az EJEE 6. cikke rögzíti a tisztességes eljáráshoz való jogot és annak összetevőit, de az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47–50. cikke és a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányának 14. cikke szintén foglalkozik ezzel az alapvető jogunkkal. A tisztességes eljárás követelménye számos részjogosultságból tevődik össze. (...)”⁴

„(...)Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a tisztességes eljáráshoz való jogból fakadó alkotmányos követelmények vizsgálata érdemi alkotmánybírói eljárást igényel, az Alkotmánybíróság az érdemi vizsgálat eredménye alapján válaszolhatja meg a bírói döntés alaptörvény-ellenessége kapcsán felmerült kételyeket. (...)”⁵

„(...) Az Abh.-ban kimunkált alkotmányos mérce értelmében a tisztességes eljárás (*fair trial*) követelménye az eljárásjogi garanciák érvényesülését is felöleli, és egy olyan minőséget jelent, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembe vételével lehet csupán megítélni. Ebből következően egyes részletszabályok hiánya miatt éppúgy, mint valamennyi részletszabály megalkotásának dacára lehet egy eljárás méltánytalan, igazságtalan vagy nem tisztességes. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a tisztességes eljáráshoz való jog magában foglalja az alkotmányszövegben kifejezetten nem nevesített bírósághoz való jog valamennyi feltételét is. (ABH 1998, 91, 98–99.)

(...) Ennek megfelelően a tisztességes eljárás alkotmányos követelményrendszerével összefüggésben kimunkált gyakorlat elsődlegesen az eljárásjogi jellegű szabályozási környezettel szemben szolgál alkotmányos mérceként. (...)

(...) Az Alkotmánybíróság az Abh.-ban a tisztességes eljárás alkotmányos követelményrendszerének értelmezéséhez az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában 1950. november 4-én kelt Egyezményt (a továbbiakban: Egyezmény) is felhívta, amikor megállapította, hogy az Egyezmény „eljárásjogi garanciákat tartalmazó cikkei általában elfogadott értelmezése szerint a *fair trial* olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás »méltánytalan« vagy »igazságtalan«, avagy »nem tisztességes«.

(...)

(...) Az Alkotmánybíróság a 61/2011. (VII. 13.) AB határozatában elvi jelentőséggel erősítette meg, hogy egyes alapjogok esetében az Alkotmány ugyanúgy fogalmazza meg az alapjog lényegi tartalmát, mint valamely nemzetközi szerződés (például a Polgári és Politikai Jogok Egyezségokmánya és az Emberi Jogok Európai Egyezménye). Ezekben az esetekben az Alkotmánybíróság által nyújtott alapjogvédelem szintje semmiképpen sem lehet alacsonyabb, mint a nemzetközi (jellemzően a strasbourgi Emberi Jogok Bírósága által kibontott) jogvédelem szintje.” {ABH 2011, 291, 321.; legutóbb megerősítve: 32/2012. (VII. 4.) AB határozat; Indokolás [41]}. (...)

(...) A Bíróság ugyanakkor azt is elvi élel mondta ki, hogy a döntéssel szemben feltétlen elvárás, hogy a bíróság az ügy lényegi részeit a szükséges alapossággal vizsgálja meg, és erről a vizsgálatáról a határozatának indokolásában is adjon számot. (...)”⁶

Állított alapjogsérelmem a bírói döntéseket érdemben befolyásolja

5 3265/2014. (XI. 4.) AB határozat

6 7/2013. (III. 1.) AB határozat

ugyanis a Kúriai döntéssel hatályában fenntartott **Zalaegerszegi Törvényszék 3.Pf.21.495/2016/3.** számú jogerős ítélete az **ítéleti bizonyosság** fogalma mögé bújva mentesítette magát a tényállás teljes körű feltárásának kötelezettsége, a per eldöntéséhez szükséges tények feltárásának szükségessége alól, ami oda vezetett, hogy a bíróság egy olyan igazságügyi szakértői álláspontot vett határozatának alapjául, amely [REDACTED] [REDACTED] okszerűtlen, téves megállapításokat tartalmazó, logikailag ellenmondásos magánvéleményét vette alapul, ami a perben csak, mint a fél előadásaként lehetett volna figyelembe venni (BH 1992.270). [REDACTED] alperesi magánszakértő volt az a személy, aki a vadak taposásával, rágásával okozott következményt nem kárként, hanem előnyként, haszonként kívánta bemutatni. Továbbá ugyanezen igazságügyi szakértői vélemény a terméshozam – mint mennyiségi jelzőszám – tekintetében egy fiktív számmal kalkulált úgy, hogy a terméshozam a perben a felek között nem is volt vitás, a vonatkozásban egyezett az álláspontjuk.

A Zalaegerszegi Törvényszék határozatában egy olyan fiktív jelzőszámra is – „**járási termésátlag**”-ra – hivatkozik, amelyet megdönthetetlen bizonyítékként, hivatkozási alapként kezel, amely ellen ne lehetne bizonyítással élni, kvázi köztudomású tényként értékelve azt.

A **teljes reparáció** elvén nyugvó magyar kártérítési jog szabályait felrúgva, a másodfokú bíróság „**mérlegelési jogkörére**” hivatkozással változtatta meg az elsőfokú bíróság ítéletét, ügyet sem vetve fentebb kifejtettekre és azon – általam a perben hangsúlyozott – tényre, hogy a járási termésátlagon számolva nem is lehetne rentábilisan, nyereségesen termelni.

Az alkotmányjogi panasz indítványomban kifejezetten utaltam a **tisztességes tárgyaláshoz (eljáráshoz)**, a **jogbiztonsághoz** és a **hatékony jogorvoslathoz** fűződő, nevesített alkotmányos jogaimra.

A másodfokú (3.Pf.21.495/2016/3.) és a kúriai határozat, illetőleg a lefolytatott polgári peres eljárás az Alaptörvény XV. cikkben foglalt **esélyegyenlőség**, valamint XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított **tisztességes eljáráshoz való jogomat** sértette, mely jogsérelem részben magába foglalja a XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított **hatékony jogorvoslathoz való jogot** is.

Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése által deklarált jogállamiságból fakadó jogbiztonság követelménye is sérült a polgári eljárásban.

Összefoglalva, sérültek az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében, a C) cikk (1) bekezdésében, a XV. cikk (2) bekezdésében, a XXIV. cikk (1) bekezdésében, a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésében, a 26. cikk (1) bekezdésében és a 28. cikkében foglalt jogaim.

A Zalaegerszegi Törvényszék 3.Pf.21.495/2016/3. számú jogerős ítéletének és a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.III.22.090/2017/4. számú ítéletének meghozatala kapcsán az eljáró bíróságok súlyosan sértették a **döntéshez való jogosultságomat** és messze nem tettek eleget **indokolási kötelezettségüknek** sem.

A Nagykanizsai Járásbíróság 5.P.20.607/2016/3. számú ítélete ellen a törvényes határidőn belül megfelelő szakmai megalapozottságú, indokolással ellátott, részletesen kidolgozott fellebbezést terjesztettünk elő.

A másodfokú bíróság ítéletében érveimet egy fél mondattal söpörte le az asztalról, mintegy prejudikálva; „ugyanakkor a fellebbezés nem tartalmaz olyan érdemi indokolást, illetve érvelést, amelynek elfogadása esetén az elsőfokú ítélet a felperesre kedvezőbben megváltoztatható lett volna.”, egyebekben a fellebbezésemben foglaltakra még csak nem is utalt (Zalaegerszegi Törvényszék 3.Pf.21.495/2016/3. számú jogerős ítélet 3. oldal, 6. bekezdés).

A Kúria pedig határozatában „megfelelő mérlegelés”-nek nevezte a másodfokú bíróság eljárását.

A **törvényesség** az anyagi és az eljárási szabályok konzekvens megtartását jelenti, jelentette volna azt is beleértve, hogy a bíróság által megállapított tényállásnak azonosnak kell lennie az ügy valós tényállásával.

A **megalapozottság követelményének** az ítéletek akkor tettek volna eleget, ha olyan tényállást tartalmaztak volna, amelyeket a bíróságok bizonyítékokkal támasztottak volna alá, nem pedig jogon túli kategóriákra (megyei termésátlag), – tévesen – ítéleti bizonyosságra, alperesi nyilatkozatokra, alperesi magánszakértői véleményekre utaltak volna, teljesen negligálva, félreértelmezve a teljes reparáció elvét.

A **hatékony jogorvoslathoz való jog**: „(...) Az alapjogból tartalmi követelmények is fakadnak. Ilyen követelmény a jogorvoslat lehetőségéről való tudomásszerzés garantáltsága; a hatékony, tényleges felülbírálat lehetővé tétele és a felülbírálatot végző szerv indokolási kötelezettsége. (...)”⁷

„(...)„Nem következik mindebből, hogy a jogorvoslatot elbíráló szervnek a kérelemnek minden körülmények között helyt kell adnia, az azonban feltétlenül, hogy az eljárási szabályok által meghatározott keretek között a jogorvoslati eljárást lefolytassák és a jogorvoslati kérelemben írtakat a jogszabályban foglaltak szerint érdemben megvizsgálják. A jogorvoslati út igénybevételének előfeltétele továbbá valamely jog – esetleg alapjog – tényleges sérelmének a bekövetkezése, elegendő, ha az érintett megítélése szerint jogát (jogos érdekét) sérti a támadott döntés. A jogorvoslathoz való jog mint alapjog sérelme tehát akként is megvalósulhat, hogy más (alap)jogi sérelem esetleg nem állapítható meg az ügyben. {3064/2014. (III. 26.) AB határozat, Indokolás [16]–[17], 12/2015. (V. 14.) AB határozat, Indokolás [26]}” A jogorvoslati jog sérelme azonban gyakran kapcsolatba hozható, illetve visszavezethető más Alaptörvényben biztosított jog(ok) sérelmére is. Egyértelmű például a jogorvoslati jog és a tisztességes eljárás követelményeinek a kapcsolata, hiszen azoknak a jogorvoslati eljárás során is

érvényesülniük kell. Ha tehát egy ügyben közvetett módon más alapjogi sérelem gyanúja is felmerül, a jogorvoslat akkor minősül hatékornak, ha a panaszolt alapjogi sérelem tekintetében a tényleges orvosolhatóság lehetősége fennáll és sor kerül a panaszolt sérelem érdemi felülvizsgálatára. (...)”⁸

A döntéshez való joghoz szorosan kapcsolódik az **indokolási kötelezettség** elve. Ezek értelmében, ha a bíróság döntést hoz, kellően meg kell indokolnia, hogy mely tények, bizonyítékok alapján jutott arra a következtetésre, ami döntésének alapját képezte és mely körülményeket, hivatkozásokat miért zárt ki a bizonyítékok, bizonyítási eljárás köréből. Ugyanis az ügyfél csak ezáltal értheti meg a döntés eredményét, erre alapozhatja jogorvoslati kérelmét, ezért az indokolásnak kellően részletesnek kell lennie. [Case of Ruiz Torija v. Spain, 18390/91 – Judgment (Chamber), 9 December 1994., Case of Hirvisaari v. Finland, 49684/99 – Judgment (Fourth Section), 27 September 2001.]

A törvényesség és megalapozottság hiánya a másodfokú és a kúriai eljárásban. A **törvényesség** az anyagi és az eljárási szabályok konzekvens megtartását jelenti, jelentette volna azt is beleértve, hogy a bíróság(ok) által megállapított tényállásnak azonosnak kell lennie az ügy valós tényállásával, amelynek elválaszthatatlan része a szakértői bizonyítás eredménye.

A **megalapozottság követelményének** az ítélet akkor tett volna eleget, ha olyan tényállást tartalmaz, amelyet a bíróságok bizonyítékokkal támasztottak volna alá, nem pedig jogon túli kategóriákkal, fogalommeghatározásokkal, magánszakértői véleményekkel operáltak volna, teljesen egybemosva a szakértői bizonyítás eredményét a magánszakértői vélemény által megállapítottakkal.

Hatékony jogorvoslathoz való jog. „(...) Az alapjogból tartalmi követelmények is fakadnak. Ilyen követelmény a jogorvoslat lehetőségéről való tudomásszerzés garantáltsága; a hatékony, tényleges felülbírálat lehetővé tétele és a felülbírálatot végző szerv indokolási kötelezettsége. (...)”⁹

„(...)„Nem következik mindebből, hogy a jogorvoslatot elbíráló szervnek a kérelemnek minden körülmények között helyt kell adnia, az azonban feltétlenül, hogy az eljárási szabályok által meghatározott keretek között a jogorvoslati eljárást lefolytassák és a jogorvoslati kérelemben írtakat a jogszabályban foglaltak szerint érdemben megvizsgálják. A jogorvoslati út igénybevételének nem előfeltétele továbbá valamely jog – esetleg alapjog – tényleges sérelmének a bekövetkezése, elegendő, ha az érintett megítélése szerint jogát (jogos érdekét) sérti a támadott

8 24/2015. (VII. 7.) AB határozat

döntés. A jogorvoslathoz való jog mint alapjog sérelme tehát akként is megvalósulhat, hogy más (alap)jogi sérelem esetleg nem állapítható meg az ügyben. {3064/2014. (III. 26.) AB határozat, Indokolás [16]–[17], 12/2015. (V. 14.) AB határozat, Indokolás [26]}” A jogorvoslati jog sérelme azonban gyakran kapcsolatba hozható, illetve visszavezethető más Alaptörvényben biztosított jog(ok) sérelmére is. Egyértelmű például a jogorvoslati jog és a tisztességes eljárás követelményeinek a kapcsolata, hiszen azoknak a jogorvoslati eljárás során is érvényesülniük kell. Ha tehát egy ügyben közvetett módon más alapjogi sérelem gyanúja is felmerül, a jogorvoslat akkor minősül hatékonynak, ha a panaszolt alapjogi sérelem tekintetében a tényleges orvosolhatóság lehetősége fennáll és sor kerül a panaszolt sérelem érdemi felülvizsgálatára. (...)”¹⁰

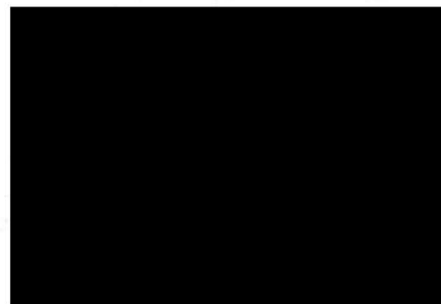
A támadott bírói döntések közvetlen érintettségem okán sérelmesek számomra ugyanis azok jogi helyzetemet minden más jogi aktus nélkül közvetlenül befolyásolják.

Közvetlen érintettségem, valamint alapjogi jogalanyiságom (locus standi) kétely nélkül megállapítható.

Fentebb előadottak alapján kérem Tisztelt Főtitkár Urat, szíveskedjék intézkedni alkotmányjogi panaszom befogadása tárgyában.

Borsfa, 2019. március 5.

Tisztelettel:

10 24/2015. (VII. 7.) AB határozat